

Verslag Zeepkist 19 december 2019, 19.00 uur

Gastheer:	mevrouw A. Mager
Griffie:	de heer H. Sepers
Spreker:	de heer Rick Roos
Notulen:	algemeen verslagbureau d&k

Mevrouw Mager heet de aanwezigen van harte welkom bij de laatste Zeepkist van 2019. Zij geeft het woord aan de heer Rick Roos, die het een en ander wil vertellen over het Roxytheater.

De heer Roos: Geachte raadsleden, college van burgemeester en wethouders en andere aanwezigen. Mijn naam is Rick Roos en inmiddels ben ik al meer tien jaar actief als zelfstandig professioneel filmmaker en creatief denker. Zodoende ben ik al op veel plaatsen geweest in binnen- en buitenland, maar als geboren en getogen Blik ben ik mijn stad altijd trouw gebleven. Het is mede daarom dat ik u wil wijzen op een ontwikkeling die mij aan het hart gaat, namelijk het aanstaande verdwijnen van bioscoop Roxytheater.

Op mijn vijftiende ben ik in dit theater begonnen met mijn eerste baantje als onderdeel van het zogenoemde 'aanwijsteam'. Ik controleerde kaartjes en wees, gewapend met zaklamp, bezoekers naar de juiste stoel in de zaal. Het klinkt nu heel oubollig, maar zo ging het werkelijk. Onder leiding van de heer De Wit en zijn vrouw was dit een van de laatste onafhankelijke commerciële bioscopen in het land. Het theater trok in die tijd veel vaste bezoekers en alle vertoningen in het weekend waren regelmatig uitverkocht. Als bestuurslid van het FilmFrontFestival, een vroege voorloper van het huidige Internationaal Film Festival Gorinchem, organiseerde ik hier enkele jaren later drukbezochte scholierenvoorstellingen, waarbij menig Gorcumers scholier zijn of haar eerste film op het grote doek zag verschijnen. Voor veel Gorcumers is de bioscoop dan ook een begrip waaraan goede herinneringen verbonden zijn. De historische waarde is echter vele malen groter dan in relatie tot mijn persoonlijke herinnering. Het was in 1815 dat kastelein C. Loeven het pand kocht op de Appeldijk en hierachter de eerste permanente theaterzaal in de stad liet bouwen. Toen was het echter nog wachten op de eerste films, want dit medium werd pas 80 jaar later uitgevonden. In het begin was het dus vooral toneel. Nadat film onderdak vond in verschillende gebouwen in de stad, kreeg het theater in 1931 een fulltime bioscoopzaal en werd het Roxytheater geboren. Deze zaal, de huidige zaal 3, met het welbekende balkon, werd in de jaren tachtig nog opgeknapt en kreeg onlangs nog nieuwe stoelen. Het is dan ook het oudste nog in bedrijf zijnde theater in onze stad en kan zich onder andere meten met het bekende Tuschinski-theater in Amsterdam, dat slechts tien jaar eerder geopend werd. Moet u zich voorstellen: toen de plannen er waren van de heer Max Tuschinski om het theater te openen, was ons theater al een flink aantal jaren bezig.

Na de pensionering van de heer De Wit is de bioscoop verkocht en de exploitatie in handen gekomen van een groter filmconcern. Met lede ogen heb ik daarna moeten zien hoe de bioscoop zijn ziel verloor. Nu De Wit niet meer met gevoel voor de lokale smaak de programmering verzorgde, werd het aanbod aan films steeds commerciëler en gericht op een ander publiek. De bioscoop moet tot op heden de concurrentie aangaan met grote industriële complexen, met een groter aanbod en betere technische faciliteiten. Het is dan ook niet verwonderlijk dat men plannen heeft om een dergelijk complex, in combinatie met hotel en andere faciliteiten, ook in onze stad te realiseren. Daarmee lijkt ook een einde te komen aan het theater aan de Appeldijk, dat in handen van een projectontwikkelaar moet transformeren in een groot appartementencomplex.

Als Gorcumer zie ik dit als onderdeel van een zorgwekkende trend. Met de jaren zie ik hoe meer en meer culturele activiteiten verbannen worden naar de buitenste rand van de stad. Afgelopen weekend nog was ik te gast bij de première van de documentaire 'De stem van

jongeren' van Jeugdloophuis The Mall. Dat deze film te zien was in de meest achteraf gelegen zaal van de evenementenhal, aan de uiterste rand van onze gemeente, vond ik, zeker gezien de inhoud van de film schrijnend. Wat mij betreft ligt er echter nog een fantastische kans om ons oudste theater van de stad te behouden als filmhuis. Door het gebouw op te splitsen is er een compromis mogelijk. De zalen 1 en 2 kunnen alsnog afgestoten worden, waardoor de projectontwikkelaar zijn plan kan realiseren. Tegelijkertijd kunnen de iconische gevel, de historische zaal 3 en de foyer behouden blijven. Doordat de commerciële filmexploitatie verhuist naar een nieuw complex, ontstaat er in het hart van de stad tevens ruimte voor een filmzaal met een alternatieve programmering. Lokale initiatieven, zoals het project van The Mall, kunnen dan weer plaatsvinden in onze binnenstad op een sfeervolle locatie die de grandeur van cinema levend houdt, en u begrijpt: dat gaat mij als filmmaker aan het hart. Nu het Internationaal Film Festival Gorinchem een constante factor is geworden, zullen die ook verheugd zijn om gebruik te maken van deze locatie voor de verdere uitbreiding van hun educatieve activiteiten. Maar ook voor een (bescheiden) programmering als regulier filmhuis is volgens mij ruimte. Inmiddels organiseert theater 't Pand al enkele jaren filmvoorstellingen en deze worden steeds drukker bezocht. Een uitbreiding en/of voortzetting lijkt dan ook een realistisch perspectief.

Een groter wordende groep heeft behoefte aan andere filmverhalen dan waarin de grote bioscoopconcerns voorzien en wil graag in een kleinere en intieme setting film beleven en hier achteraf op reflecteren. De aanwezigheid van een foyer geeft hiervoor ruimte en biedt tevens de mogelijkheid om in (een deel van) de exploitatie van het theater te kunnen voorzien. Van concurrentie met een groter bioscoopcomplex aan de rand van de stad kan volgens mij dan ook geen sprake zijn. Ik wil hierbij graag de vergelijking trekken met een cafetaria en een sterrenrestaurant; beide zijn ze horeca en verkopen ze eten, maar met een geheel andere beleving. Juist de aanwezigheid van beide zorgt voor gastronomische diversiteit in een plaats. Deze kans vraagt echter wel om visie en om lef. In het verleden hebben we op dit vlak eigenlijk altijd geleund op de initiatieven van enkele individuen. We hebben het aan mensen als Ferdinand Biesheuvel, Fred Delfgauw en recentelijk de Stichting Fluxus, die nu de ULO exploiteert, te danken dat we überhaupt nog huizen van cultuur in onze stad hebben. In het huidige economisch klimaat is dat echter niet meer genoeg. Ruimte is kostbaar geworden en de stad lijkt steeds meer een bastion te worden van lucratieve huurappartementen. Het geld regeert. Juist in deze tijd zijn plaatsen waar mensen van diverse achtergronden elkaar kunnen ontmoeten en in gesprek kunnen gaan van groot belang.

Een stad heeft meer nodig dan enkel woonruimte en een goede basisinfrastructuur. Ik zie het dan ook als uw taak, als vertegenwoordigers van ons allen, om deze plaatsen van ontmoeting in onze naam te koesteren en te faciliteren vanuit onze gemeenschappelijke middelen. Ik ben echter niet gekomen om alleen een pot geld te vragen. Er is een prachtige authentieke zaal, een foyer, een entree, en ik heb zelfs begrepen dat de originele gevelletters 'Roxy' bewaard zijn gebleven. Uiteraard zal een kleine verbouwing en eventuele aankoop om investeringen vragen. De waarde waar ik in dit betoog echter op wil wijzen is groter dan die van stenen. Ontmoeting, inspiratie, diversiteit, innovatie, verbinding en creatie laten zich niet in getallen en euro's uitdrukken, maar zijn wel het fundament van onze samenleving. Zij zijn het cement dat ons allen bindt. Ik wil u daarom nadrukkelijk vragen om niet alleen te kijken naar wat is, maar ook naar wat kan zijn. Vandaag breng ik u een idee, gratis en voor niets, en ik ben ervan overtuigd dat er velen zijn die met mij dit idee verder vorm willen geven. Onze stad zit vol met goede ideeën en betrokken inwoners. Dat is ons werkelijke kapitaal. Onze ideeën hebben echter wel ruimte nodig, ruimte in ons hoofd, in onze mindset, om in mogelijkheden en kansen te denken, maar ook fysieke ruimte, waar die ideeën en misschien zelfs dromen werkelijkheid kunnen worden. In het Roxytheater zie ik zo'n ruimte, een ruimte die veel Gorcumers gevormd heeft en waar nu volgens mij een fantastische kans ligt om haar te vormen. Ik hoop dan ook dat dit een eerste aanzet kan zijn tot een dialoog met betrokkenen, om dit idee levensvatbaar te maken en ik ben benieuwd of u dit wil faciliteren.

Dank u voor uw aandacht.

(Applaus)

De heer Bahlmann: Heeft u ook een idee hoeveel geld hiermee gemoeid is?

De heer Roos: Absoluut niet. Het schijnt wel heel veel te zijn, maar ik zie mezelf vooral als ideeënmaker en niet als uitvoerder. Ik kom hier met een idee en wil dat graag bij u neerleggen, om te kijken welke mogelijkheden en kansen er zijn.

Mevrouw Hamann: Voor zover ik weet, is het pand al verkocht en is er al een vergunningaanvraag ingediend voor appartementen, en ook verleend. In dat geval zou het al een gelopen race zijn, maar misschien kan de wethouder daarover iets meer vertellen.

Wethouder Van Zanten: Ik denk dat u de juiste feiten naar voren hebt gebracht. Dat is inderdaad wel de situatie. Maar dat neemt niet weg dat over ideeën die worden ingebracht altijd met elkaar gedebatteerd kan worden.

Mevrouw Hamann: Het is een prachtig idee, maar ik ben bang dat we het pand al kwijt zijn.

Mevrouw Zwaan: Misschien is het een idee om contact te zoeken met de projectontwikkelaar, want als die nu de eigenaar is van het pand, is het ook aan hem om wellicht de plannen te veranderen, als daar wat in gezien wordt.

De heer Roos: Dat is uiteraard een kwestie van geld, zoals helaas met veel zaken in het leven. Maar het is natuurlijk wel zo dat we nu te maken hebben met een situatie waarin alle faciliteiten eigenlijk nog intact zijn. Zolang de muren nog niet plat zijn gegooid en het helemaal verbouwd is, is er wat mij betreft altijd een dialoog mogelijk met degene die daar zit. Dat is het voorstel dat ik in mijn plannen heb gedaan. Ik zie een mogelijkheid om tot een compromis te komen, tot een en/en-situatie. Hoeveel financiële middelen we daarvoor nodig hebben en waar die vandaan moeten komen, daar doe ik verder nog geen uitspraken over. Dat zullen we met elkaar moeten onderzoeken.

De voorzitter zegt de heer Roos hartelijk dank voor zijn inbreng. (Applaus)

De bijeenkomst wordt te 19.20 uur gesloten..